

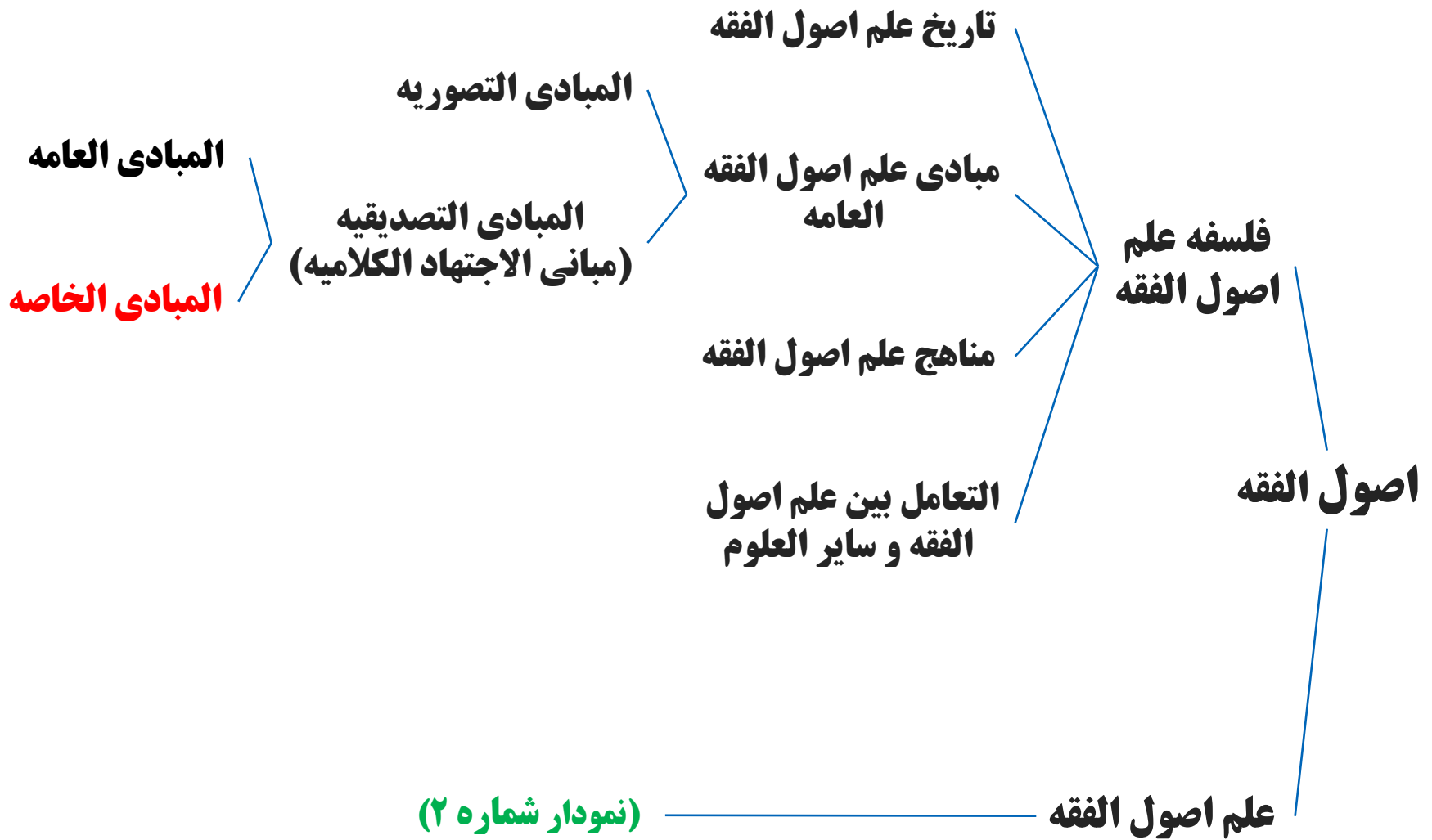
علم أصول الفقه

۲۵

۹۰-۹-۲۰ مبادئ مختص تصديقي

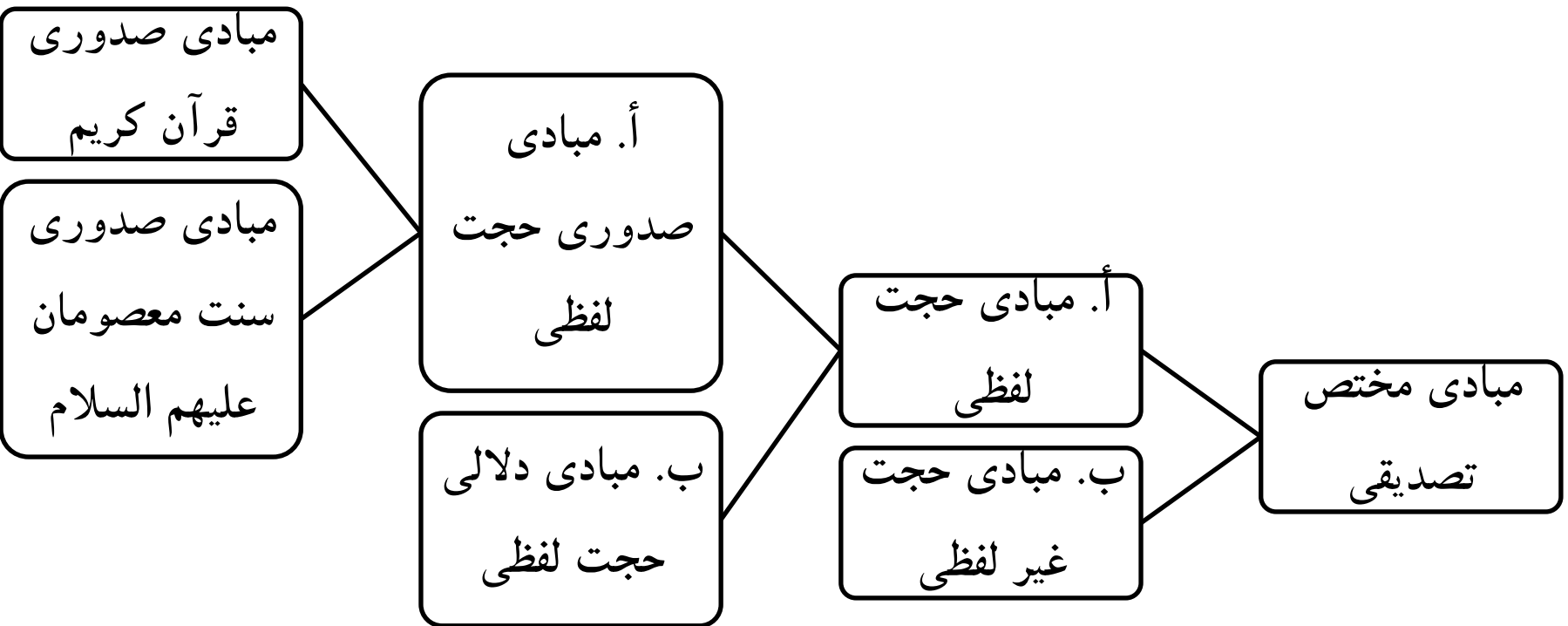
دراسات الاستاذ:
مهدي الهادي الطهراني

(نمودار شماره ۱)

(نمودار شماره ۲)

علم أصول الفقه

مبادی صدور قرآن کریم

۱. خدایي بودن قرآن

۲. مصونیت قرآن از تحریف

۳. عصمت وحی

۴. عصمت پیامبر اسلام ص

مبادی
صدوری قرآن
کریم

نزول قرآن از سوی خداوند

۱. مفاد و محتوای قرآن

۲. مفردات قرآنی (الفاظ و تک تک کلمات)

۳. ترکیب الفاظ (عبارات قرآن)

۴. آیات و سور

۵. مجموعه‌ای که قرآن می‌نامیم

سطوح
و حیاتی بودن
قرآن

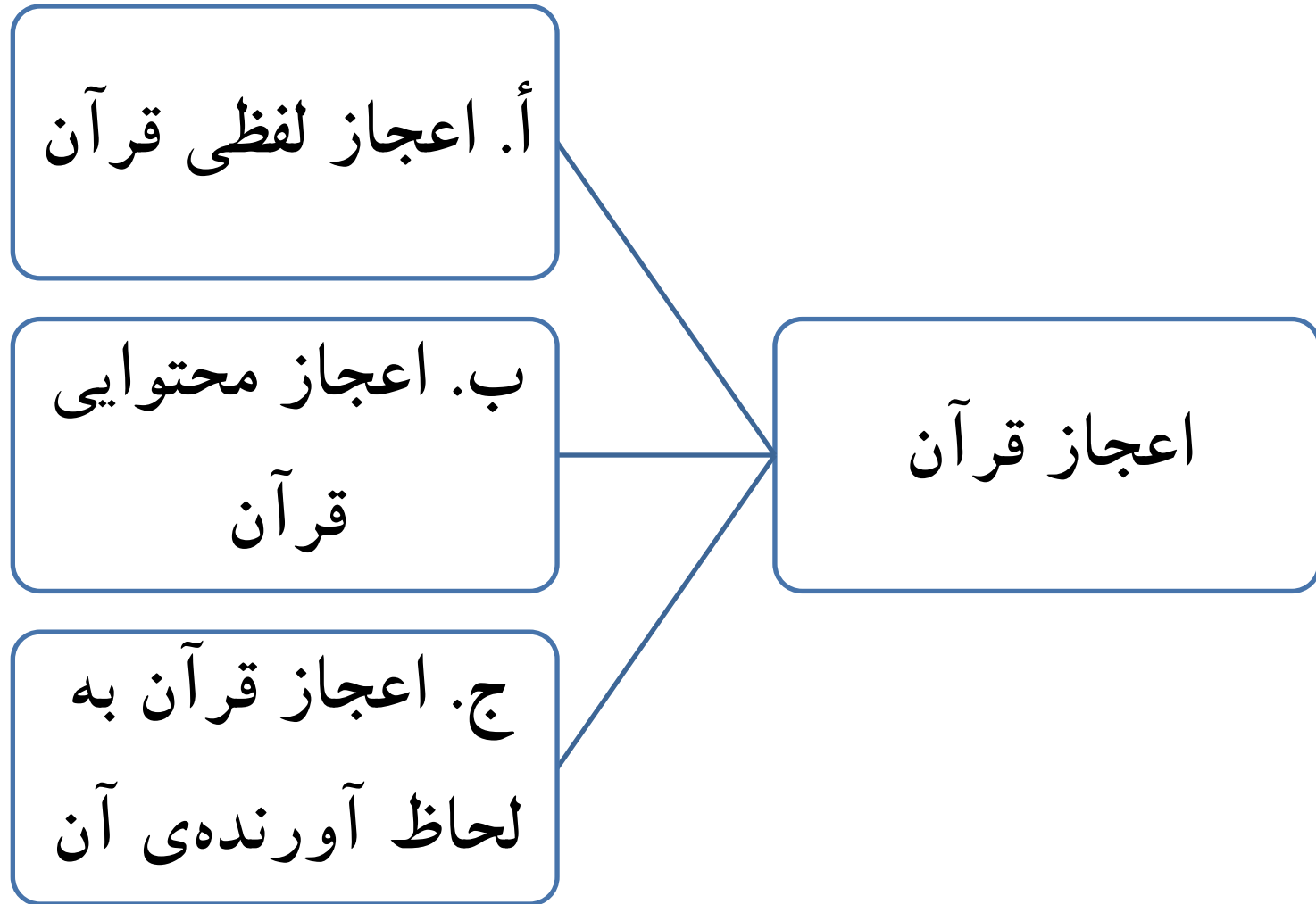
دلایل و حیانی بودن الفاظ قرآن

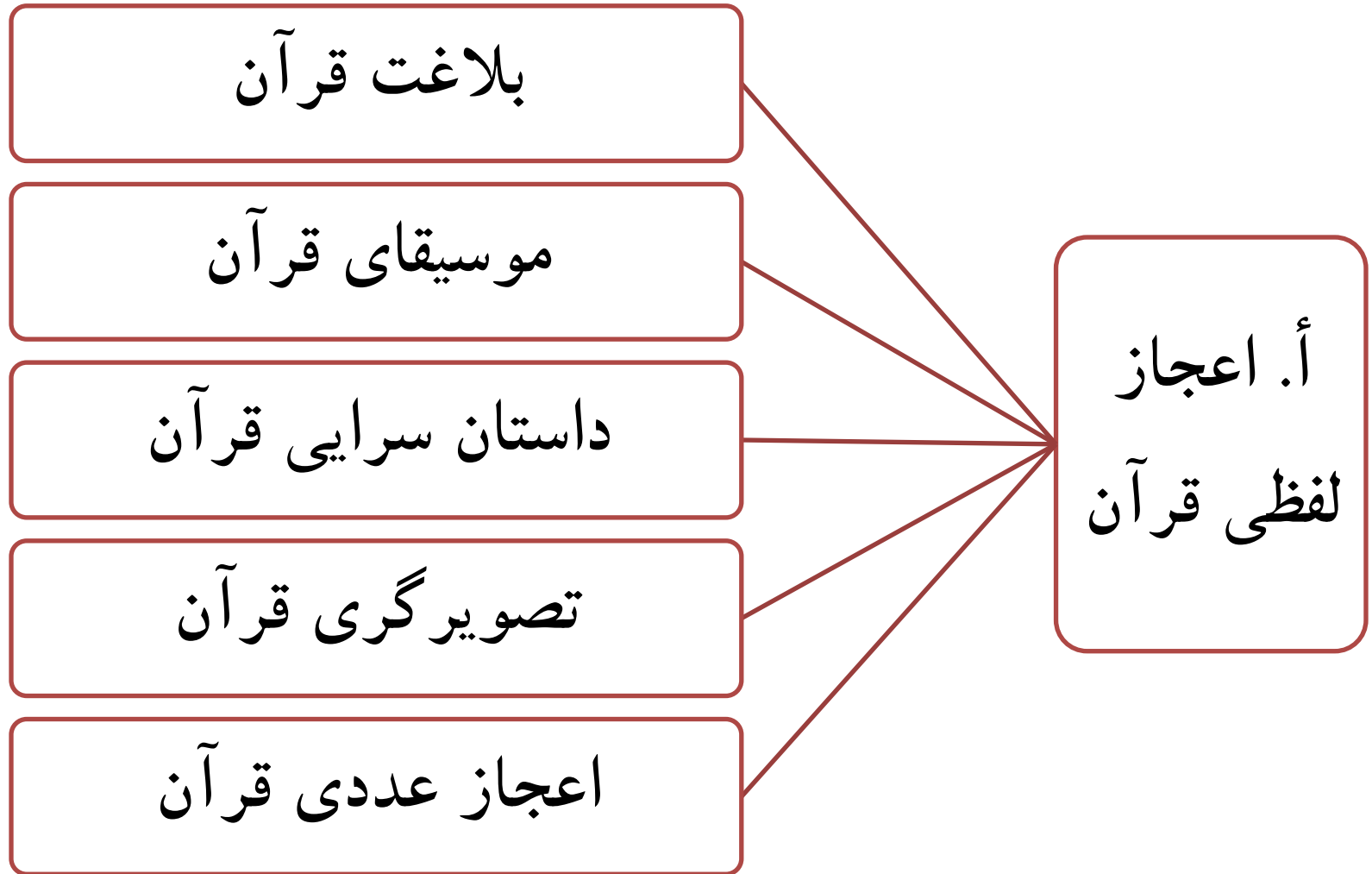
أ. کلمات حضرت رسول ص

ب. آیات قرآن

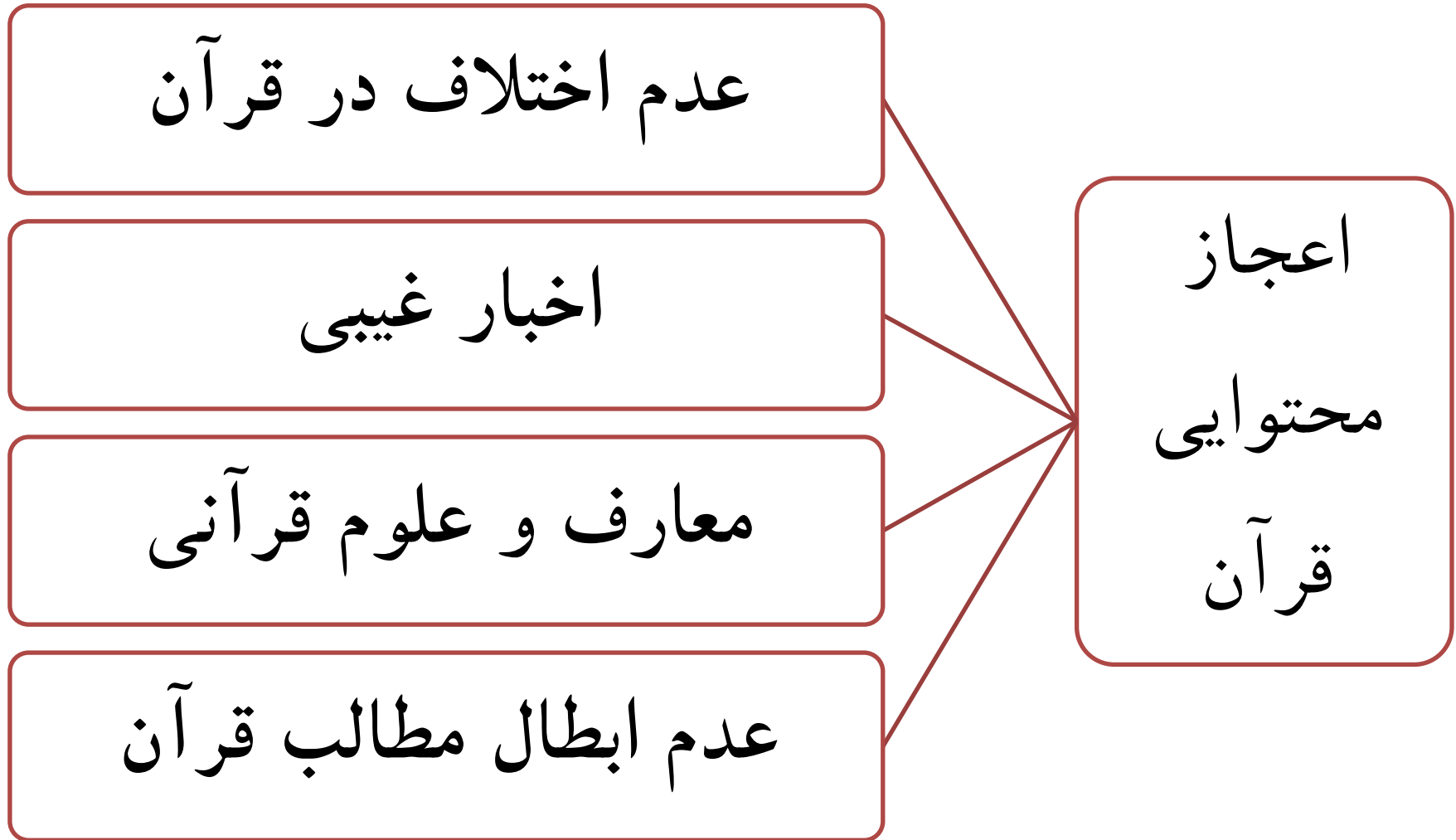
ج. اعجاز قرآن

اثبات و حیانی بودن
الفاظ قرآن

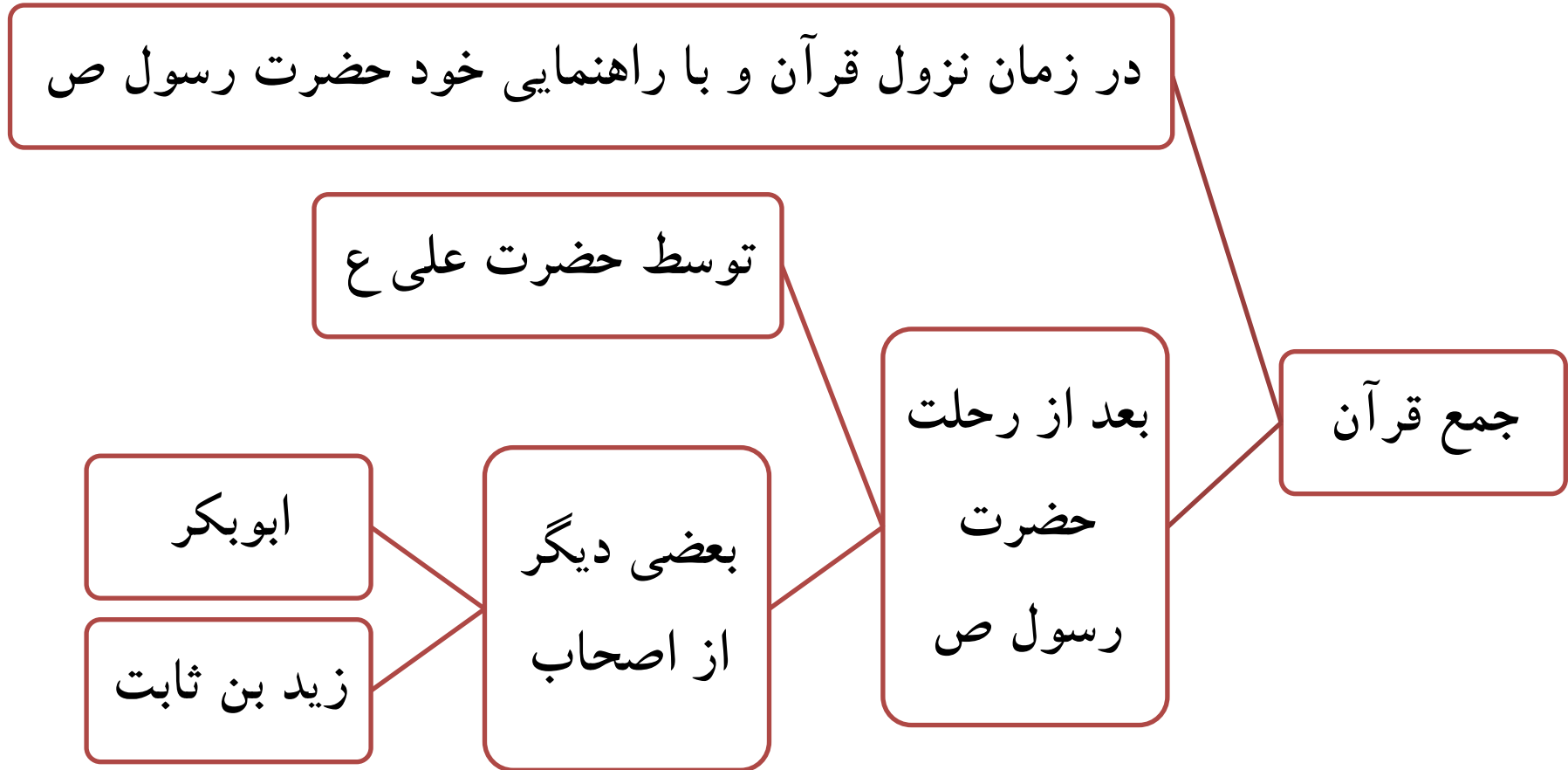

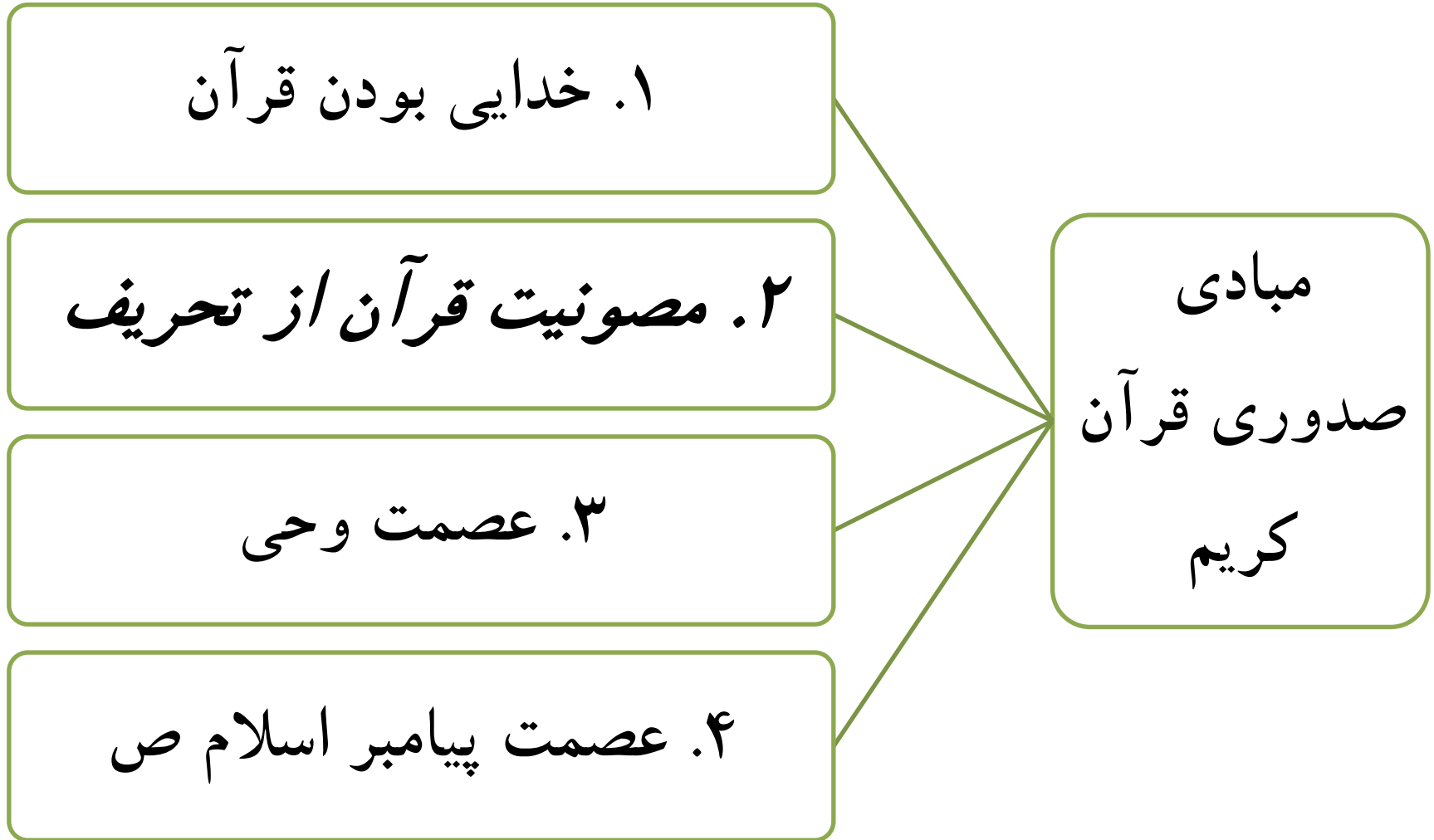
ب. اعجاز محتوایی قرآن

جمع قرآن

مبای صدوری قرآن کریم

- بحث و حیانی بودن الفاظ، تراکیب، آیات و محتوای قرآن، ما را در نهایت به این نتیجه رساند که الفاظی به صورت وحی بر پیامبر نازل شده و حضرت کتابی را به نام قرآن برای هدایت انسان‌ها به ارمغان آورده است.

- اما آیا آن قرآن به همان شکل که به دست حضرت رسیده، به دست ما هم رسیده است؟
- آیا در فاصله‌ی زمان حضرت و زمان ما، تغییراتی در این قرآن رخ نداده است؟

- بحثی که به پاسخ این سؤال می پردازد، بحث تحریف است.
- اما قبل از این که به اشکال و گونه های تحریف و دلایل عدم تحریف در قرآن پردازیم، باید مراد خود را از تحریف در این بحث دقیقاً واضح نماییم.

- مسلماً همواره برخی پیروان یک دین، حتی پیروان دین خاتم، به دلیل نقص فهم یا فاصله گرفتن از منابع اولیه‌ی دین، چیزهایی را که جزو دین نیست، جزو دین می‌شمارند یا چیزهایی را که جزو دین است، خارج از آن به حساب می‌آورند.

- فرایند تغییر و تحول در آموزه‌های یک دین، امری بوده که به صورت دائمی اتفاق افتاده یا می‌افتد؛ اما تا وقتی راه دست-یابی به آموزه‌های دین برای محقق منصف با تمام ابزارهای ممکن، میسر است، نام این تغییر و تحول را تحریر نمی‌گذاریم.

- اگر منابع و روش‌های اصلی و معتبر یک دین به گونه‌ای تغییر کند که حتی یک محقق منصف با صرف عمر و با دقت در منابع و روش‌ها، نتواند به حقایق دین پی ببرد، در این صورت دین گرفتار تحریف شده است. و این اتفاقی است که در مورد ادیان الهی قبل از اسلام مثل مسیحیت تحقق یافته است.

- وقتی با قطع نظر از قرآن، به تاریخ مسیحیت و به منابع موجود این دین مراجعه می‌کنیم، در می‌یابیم آنچه در این دین وجود دارد، نمی‌تواند دقیقاً همان چیزی باشد که به حضرت عیسی علیه السلام وحی شده است و نه تنها ما به عنوان یک مسلمان چنین مطلبی را قبول داریم، بلکه مسیحیان و کارشناسان کتب مقدس هم به این معنا اذعان دارند.

تحریف

- آنها می‌دانند که مجموعه مطالب کتاب مقدس از یک سو توسط افراد بشر تألیف شده و از سوی دیگر فقط حاوی گفته‌های عیسی علیه السلام نیست.
- کتاب مقدس در واقع شامل مطالبی است که همراهان عیسی یا کسانی که این کتاب‌ها را نوشتند یا کسانی که به واسطه نقل کردند، شاهد بودند.
- به گونه‌ای که برخی مسیحی شناسان معاصر تصریح کردند که امروز برای ما ممکن نیست تشخیص دهیم کدام بخش از کتاب مقدس یا انجیل‌های اربعه، سخنان عیسی تاریخی است.

- امروز یک محقق منصف مسیحی هر چقدر تلاش نماید و به منابع مسیحی مراجعه کند، به گفته‌ی کارپنتر* نمی‌تواند تشخیص دهد کدام یک از مطالب گفته‌ی عیسی علیه السلام است و کدام یک مطالبی است که دیگران گفته‌اند.

- *همفزی کارپنتر، عیسی ع، ترجمه حسن کامشاد، طرح نو، بهار ۱۳۷۴

- برخی از مسیحیان که به اسلام گرویده‌اند، بر این نکته تأکید دارند که اگر قرآن نباشد، نمی‌توانیم تحریفات موجود در انجیل و تورات را تشخیص دهیم. حتی برخی از آنها در کتب خویش* به موارد تحریف در مقایسه‌ی قرآن با آیات انجیل و تورات اشاره کرده‌اند.

- *سیمای محمد ص در تورات و انجیل، ترجمه

تحریف

- بنابراین صرف این که در بین پیروان یک دین، مطالبی خارج از دین، وارد آن شود یا مطالب داخل دین، خارج از حوزه‌ی دین تلقی گردد، در آن دین تحریف رخ نداده است.
- وقتی دین گرفتار تحریف می‌شود که راه بشری دست-یابی به آموزه‌های اصیل دین مسدود گردد.
- اگر بشر متعارف با ابزارهای متعارف ادراکی‌اش امکان دست-یابی به آموزه‌های دین را نداشت، دین دچار تحریف شده و ضرورت دارد پیامبری دیگر مبعوث شود تا آنچه را که بشر راهی به آن ندارد، برای او بیان نماید.

- در نظر مسیحیان عیسای غیر تاریخی همان عیسایی است که در آسمان می‌باشد و در واقع خدا است. او در یک تاریخی تجسد پیدا کرده، به زمین آمده، با بشر زیست نموده و مطالبی را برای آنها بیان کرده است. این عیسای تجسد یافته را، عیسای تاریخی می‌نامند و همان طور که بارها نیز بیان نمودیم، در باور مسیحیان عیسی خود خدا است و این مطلب جزو مسلمات دین مسیحی می‌باشد، به گونه‌ای که اگر کسی این مطلب را نپذیرد، نمی‌تواند مسیحی به معنای متعارف باشد و در نظر مسیحیان چنین کسی ملحد است. برخی از این ملحدان فقط خدای شخصی و بشری را قبول نداشتند؛ نه این که اصلاً اعتقاد به خدا نداشته باشند.

- از جمله‌ی این کتاب‌ها، کتابی است که در مورد شخصیت رسول اکرم صلی الله علیه و آله در تورات و انجیل نوشته شده است. نویسندگی این کتاب از طریق آیات قرآن تحریفاتی را که در مورد پیامبر خاتم در آیات انجیل و تورات واقع شده، کشف نموده است.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- در مورد قرآن کریم، سه شکل تحریف مطرح شده است:
- أ. تحریف به افزونی:
- مقصود از این نوع تحریف این است که آنچه به نام قرآن در دسترس ما قرار دارد، فقط وحی الهی نیست و مواردی از طریق دیگران به آن افزوده شده است.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- ب. تحریف به نقصان:
- مراد از این نوع تحریف این است که تمام قرآن موجود در نزد ما، آیات الهی است و پیامبر آنها را از طریق وحی دریافت نموده است؛ اما همه‌ی آنچه به پیامبر وحی شده، به ما نرسیده است. بنابراین قرآن موجود، بخشی از قرآن نازل بر پیامبر می‌باشد.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- ج. تحریف به تغییر:
- در کنار تحریف از طریق افزونی و تحریف از طریق نقصان، تحریف به تغییر مطرح است.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- تحریف به تغییر خود به سه گونه قابل تصور است:
- ۱. تغییر در آیات صورت گرفته باشد به گونه‌ای که فرضاً آیه‌ای در هنگام نزول وحی، دلالت بر جواز امری می‌کرده و هم اکنون در قرآن موجود، بر عدم جواز آن چیز، دلالت داشته باشد؛ یا به عکس در آن هنگام، دلالت بر عدم جواز داشته و هم اکنون دال بر جواز باشد.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- اگر مراد از تحریف به تغییر، این معنا باشد، هیچ فرقی با دو گونه‌ی دیگر تحریف (تحریف به افزونی و تحریف به نقصان) نخواهد داشت.
- به عبارت دیگر در این فرض یا چیزی به آیه‌ی قرآن افزوده شده و یا چیزی از آن کاسته شده است. این افزونی یا کاستی موجب تغییر آیه گردیده است.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- ۲. تغییر در آیات به گونه‌ای باشد که به ظاهر چیزی به الفاظ و عبارات و ترکیبات قرآنی افزوده یا از آن کاسته نشده باشد؛ اما ترتیب این الفاظ و عبارات و تراکیب تغییر کرده باشد.
- در این صورت چه بسا ممکن است معنایی که قبل از تغییر قابل درک بود، با این تغییر دیگر قابل درک نباشد، یا معنایی که قبلاً فهمیده نمی‌شد، الآن با تغییر ترتیب حاصل گردد.
- به عبارت دقیق‌تر، تغییر در الفاظ ممکن است باعث گردد معنایی به قرآن افزوده یا از آن کاسته شود.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- واضح است اگر ما تحریف به نقصان یا تحریف به افزونی را فقط مربوط به افزونی یا کاستی لفظ ندانیم و آن را در معنا نیز توسعه دهیم، این فرض از تحریف نیز چیزی جز همان دو نوع تحریف دیگر نخواهد بود.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- ۳. تغییر در آیات به گونه‌ای باشد که نه کلمه‌ای به قرآن افزوده و نه از آن کاسته شده باشد؛ همین طور نه معنایی به قرآن افزوده و نه از آن کاسته شده باشد.
- یعنی تحریف به تغییر هیچ تغییری در لفظ و معنا ایجاد نکند و معنا با تمام خصوصیاتش حفظ شده باشد؛ مثلاً اگر تأکیدی در قبل وجود داشت، هم اکنون هم باشد؛ اگر... .
- مسلماً چنین تغییری اگر چه بعید به نظر می‌رسد؛ ولی اگر ممکن باشد، دیگر نه به تحریف به نقصان بازگشت می‌کند و نه به تحریف به افزونی و قسم سومی برای تحریف به حساب می‌آید.

اشکال مختلف تحریف در قرآن

- یعنی بگوییم: اگر لفظی به قرآن اضافه شود یا تغییر در آن صورت گیرد که موجب افزایش معنا شود، تحریف، تحریف به افزونی است و اگر لفظی از قرآن کاسته شود یا تغییری در آن صورت گیرد که موجب نقصان معنا گردد، تحریف، تحریف به کاستی است.

تحریف در بین مدعیان آن

- در بین اقسام تحریف، آن قسمی که هم در بین شیعه و هم در بین اهل سنت قایل دارد، «تحریف به نقصان» است.
- اخباری‌ها از شیعیان و حشویه از اهل سنت بر این رأی هستند که آیات و بلکه سوره‌هایی از قرآن حذف شده‌اند.
- اما این که عبارتی از قرآن (اعم از آیات یا سوره‌ها) توسط دیگران بر قرآن افزوده شده باشد، یا پیامبر مطالبی از نزد خویش به قرآن اضافه کرده باشد؛ در بین مسلمانان قایل ندارد.